

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Vít Lichtenstein

**Srovnání přípravné fáze teroristických útoků v
New Yorku r. 2001 a Londýně r. 2005**

Bakalářská práce

Praha 2010

Autor práce: **Vít Lichtenstein**

Vedoucí práce: **PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD.**

Oponent práce: **PhDr. Petr Anděl**

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Bibliografický záznam

LICHTENSTEIN, Vít. *Srovnání přípravné fáze teroristických útoků v New Yorku r. 2001 a Londýně r. 2005*: Praha: Karlova Univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2010, 50 stran. Vedoucí práce PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD.

Anotace

Práce se věnuje srovnání dvou teroristických útoků, které byly připraveny organizací Al-Káida a možnými východisky/ doporučeními z nich vyplývajících. V hlavní části práce jsou srovnávány tři hlediska přípravy – získávání financí, výběr způsobu útoku/ cíle a výběr útočníků. Konkrétní analýza těchto tří dimenzí nám může napomoci nejen odpovědět na otázku, zdali při těchto útocích existovaly nějaké styčné body, ale také možnost přípravy těchto útoků centrálně. Tyto poznatky mohou přispět ke komplexnějšímu pohledu na přípravu teroristických útoků a k pochopení nástrojů, které jsou při tomto boji využívány.

Annotation

The thesis focuses on the comparison of two terrorist attacks, which were committed by Al-Qaeda and the possible solution/ recommendations from them. The main part of the study compared three aspects of the preparatory phase of the attack - raising finances, the selection method of attack/ targets and the recruitment of attackers. Specific analysis of these three dimensions can help us not only answer the question whether these attacks have some points in common, but also if there is a possibility that these attacks were prepared centrally. Such knowledge can contribute to a more complex view of preparing terrorist attacks and the understanding of the tools that are used in this fight.

Klíčová slova

Terorismus, sebevražedný terorismus, letecký terorismus, simultánní útok, Al-Káida, financování terorismu, výběr útočníků, výběr cílů, centrální příprava útoku.

Key words

Terrorism, suicide terrorism, aviation terrorisms, simultaneous attack, Al-Qaeda, raising finances, the selection method of attack/ targets, the recruitment of attackers, central preparation.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla zpřístupněna v příslušné knihovně UK a prostřednictvím elektronické databáze vysokoškolských kvalifikačních prací v depozitáři Univerzity Karlovy a používána ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

V Praze dne 20. května 2010

Vít Lichtenstein

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu PhDr. et Mgr. Kryštof Kozákovi, PhD za vedení bakalářské práce a za jeho cenné rady a připomínky. Za konstruktivní kritiku a korektury děkuji svým rodičům.

Obsah

OBSAH	7
ÚVOD	8
1 TEORIE A VYMEZENÍ POJMU TERORISMUS	12
1.1 POJEM TERORISMUS	12
1.2 KOŘENY MYŠLENEK AL-KÁIDY	13
1.3 TERORISTICKÝ CYKLUS	16
2 FINANČNÍ POKRYTÍ	19
2.1 FINANCOVÁNÍ ÚTOKŮ 11. ZÁŘÍ 2001 V NEW YORKU	22
2.2 FINANCOVÁNÍ ÚTOKŮ 7. ČERVENCE 2005 V LONDÝNĚ	23
2.3 SROVNÁNÍ FINANCOVÁNÍ	25
3 VÝBĚR CÍLE A ZPŮSOBU ÚTOKU	27
3.1 VÝBĚR CÍLE A ZPŮSOBU ÚTOKU NEW YORK 11. ZÁŘÍ 2001	28
3.1.1 <i>Letecký terorismus</i>	29
3.2 VÝBĚR CÍLE A ZPŮSOBU ÚTOKU LONDÝN 7. ČERVENCE 2005	31
3.2.1 <i>Sebevražedný terorismus</i>	31
3.3 SROVNÁNÍ CÍLŮ A ZPŮSOBŮ ÚTOKU	32
4 VÝBĚR ÚTOČNÍKŮ	33
4.1 VÝBĚR ÚTOČNÍKŮ NEW YORK 11. ZÁŘÍ 2001	34
4.2 VÝBĚR ÚTOČNÍKŮ LONDÝN 7. ČERVENCE 2005	37
4.3 SROVNÁNÍ VÝBĚRU ÚTOČNÍKŮ	40
ZÁVĚR	41
SUMMARY	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	45

Úvod

Organizaci Al-Káida¹ můžeme považovat za první globální teroristickou organizaci novodobé historie. Za posledních 12 let vstoupila do povědomí společnosti velkým množstvím teroristických útoků, které byly vykonány po celém světě. Zneužíváním moderních sdělovacích prostředků se této organizaci dostalo obrovské politické síly, mediální pozornosti a vytvořila si své pobočky po celém světě. K těmto základnám použila muslimskou diasporu, jenž byla nedílnou součástí západní společnosti. Díky ní se podařilo uskutečnit mnoho teroristických útoků od Nairobi r. 1998 přes New York r. 1993 a r. 2001 po Londýn r. 2005. Al-Káida rozmístila po světě skutečnou globální zbraň. Situace, ve které se právě nacházíme, je válka a možná je to zásadnější a nebezpečnější válka než ty, kterým jsme ve 20. století museli čelit. Dokonce je nebezpečnější a zhoubnější, než studená válka, během níž byli protivníci a jejich způsob myšlení znám. Současný způsob útoků teroristických skupin je veden naprosto odlišně. Způsob fungování radikálních organizací a přemýšlení vůdců těchto organizací se změnilo. Západ se s tímto novým způsobem uvažování těžko vyrovnává. Proniknout do myslí útočníků je klíčovým bodem, který by nám mohl pomoci odhalit důvody a způsob přípravy teroristických útoků, které se udály 11. září 2001 v New Yorku a 7. července 2005 v Londýně.

Analýzy již provedených útoků často zmiňují přípravné aktivity – získávání finančních prostředků, výběru cíle, způsobu útoků a samotných útočníků. Právě tyto aktivity bych rád analyzoval u dvou útoků – na Světové obchodní centrum v New Yorku r. 2001 a na veřejné dopravní prostředky v Londýně r. 2005, o nichž je veřejnosti dostupné

---

¹ Al-Káida (arab. „základna“) je v současnosti nejvíce sofistikovanou a medializovanou teroristickou organizací. Její ideologie vychází z radikálního islamismu a stoupenci pocházejí hlavně z řad sunnitských muslimů. Přepis arabských jmen do češtiny není jednotný. Často je ovlivněn přepisem anglickým. V této práci budu používat tvar Al-Káida, jehož začátek signalizuje velké počáteční písmeno v části Al, jelikož je tento přepis nejčastěji používán a doporučován AV ČR.

dostatečné množství detailních informací. Nechci podávat přehled vykonaných teroristických útoků, ale hodlám se soustředit na elementy, které tyto útoky umožnily.

Cíl a metoda práce

Samotná práce má spíše kompilativně komparační charakter a bude pátrat zejména po důležitých aspektech, které jsou při výběru cíle pro skupinu Al-Káida důležité. Cílem samotné práce je prozkoumání chování organizace Al-Káida při plánování teroristických útoků na euro - americkém teritorium. Toto srovnání bude prováděno na přípravě teroristických útoků 11. září 2001 v New Yorku a 7. července 2005 v Londýně. Budu zkoumat hypotézu, že teroristické útoky jsou Al-Káidou připravovány centrálně.

Otázky, které budu pro rozklíčování této hypotézy používat jsou :

1. Podle čeho se organizace rozhoduje mezi množstvím vyhovujících cílů.
2. Které informace jsou pro organizaci k tomuto výběru důležité.
3. Co hraje nejzásadnější roli v přípravě útoku a ve které fázi jsou tyto přípravy nejnáze odhalitelné .

Struktura práce

Struktura práce je koncipována do několika částí. V úvodu bude představeno téma, cíl práce a rovněž základní vymezení názvosloví. Tato kapitola bude rovněž věnována metodologii a zhodnocení pramenů. Následující oddíl bude věnován historickému exkurzu ke vzniku Al-Káidy a teoretické koncepci přípravné fáze útoku. Tato kapitola bude obsáhlejší, ale pro celkové pochopení dané problematiky je nezbytná. Kapitoly dva, tři a čtyři budou pro celou práci klíčové a tím obsahově největší. V těchto oddílech se chci již zabývat samotným popisem přípravné fáze útoků. Hlavní část práce bude tvořit komparace přípravné fáze teroristických útoků v New Yorku 11. září 2001 proti Světovému obchodnímu centru v New Yorku a 7. července 2005 proti veřejným dopravním prostředkům v Londýně. Pro tyto komparace jsem si vybral tři dílčí body,

kteřé budou na konci jednotlivých kapitol stručně zhodnoceny. Je to finanční příprava útoku, výběr způsobu a cíle útoku, příprava/ výběr útočníků. Tyto body byly vybrány z důvodů dostatečného množství zdrojů, které jsou k nim dostupné a zároveň to jsou parametry, které jsou po uskutečnění teroristického útoku vždy vyhodnocovány a pro samotné uskutečnění útoku klíčové. V závěru budou zkompletovány poznatky z jednotlivých kapitol, na jejichž základě bude určen shrnující závěr.

Časové vymezení práce je komplikovanější a liší se dle jednotlivých kapitol. Ve své základní podobě se bude jednat o období, které bezprostředně předcházelo přípravě těchto útoku. Zejména v úvodní kapitole se bude ovšem nutné zmínit i o kořenech myšlenek organizace, která se na těchto útocích podílela a jež předurčily její způsob fungování. Práce se soustřeďuje na vybrané procesy přípravy útoku na americkém a evropském teritoriu, ale při hledání jejich příčin bude čas od času nutné tyto teritoriální hranice překročit. Útoky na Světové obchodní centrum v New Yorku r. 2001 a veřejné dopravní prostředky v Londýně r. 2005 nebyly odtrženy od geopolitické reality a mají svoje předchůdce. Zejména v kapitole výběru cíle a způsobu útoku bude nutné poukázat na vývoj strategie při tomto plánování. Teritoriální vymezení práce se soustředí na evropské a americké teritorium. Hodnotový systém a historicko-ekonomické zkušenosti jsou pro tyto oblasti společné. Na rozdíl od jiných částí světa, kde příprava útoku může probíhat odlišně. Nicméně komparace přípravy útoku na odlišných teritoriích přesahuje rámec mé práce, a proto se těmito rozdíly nebudu zabývat.

Kritika pramenů a literatury

Ačkoliv jsou otázky spojené s terorismem často zkoumány, česká literatura se spíše soustředí na historické souvislosti. Hlavními zdroji mé práci tedy budou převážně zahraniční zdroje, většinou publikované ve Spojených státech amerických (USA) a Velké Británii (VB). Vzhledem ke své povaze bude práce vycházet primárně z pramenů, jejichž elektronická verze je dostupná na internetu. Jsou to zejména závěrečné zprávy vyšetřovacích komisí vlád USA a VB k jednotlivým útokům. Dalšími důležitými zdroji

budou i studie a analýzy výzkumných center Stratfort², RAND³ a ICT⁴. Autory literatury, se kterou budu pracovat, jsou odborníci na boj proti terorismu, kteří byli přímo zapojeni do vyšetřování a tvorby závěrečných zpráv týkajících se teroristických útoků v New Yorku r. 2001 a Londýně r. 2005.

Stěžejním autorem práce je Boaz Ganor, který je děkanem na Interdisciplinárním centru v Herzelyi v Izraeli, který se tomuto tématu mnoho let věnuje. Boaz Ganor pracoval pro izraelskou státní správu a je jedním z hlavních architektů její bezpečnostní politiky. Dalším autorem důležitým autorem je Bruce Hoffman, který vyučuje bezpečnostní studia na Georgetown University ve Spojených státech amerických a současně pracuje jako poradce v otázkách terorismu pro americkou státní správu. Tito autoři jsou jedněmi z nejuznávanějších odborníků na boj proti terorismu ve světě. Při svém zkoumání se nesnaží pouze popisovat různé události, které nastaly, ale hlavně se soustředí na způsoby předcházení těmto útokům a analyzují je z různých hledisek. Oba autoři zastávají strategii předcházení útoků a práci s nástroji, které se snaží odvrátit násilné řešení, nicméně je nevyklučují. Rozpor oba autoři nacházejí v otázce, zdali připravuje Al-Káida útoky centrálně. Boaz Ganor na rozdíl od Bruce Hoffmana tvrdí, že útoky jsou Al-Káidou připravovány centrálně na celosvětové úrovni. Bruce Hoffman se přiklání k tvrzení, že je větší důraz kladen na teroristické buňky, které jsou v kontaktu s operativci Al-Káidy v Pákistánu a Afghánistánu.⁵

---

² Strategic Forecasting s.r.o. je americká soukromá společnost, zabývající se analýzou bezpečnostních otázek.

³ RAND je americká nezisková organizace, která byla založena americkou vládou. Zabývá se analýzou bezpečnostních otázek pro americké obranné složky.

⁴ ICT je izraelská instituce, zabývající se výzkumem a analýzou bezpečnostních otázek. Tato organizace působí na akademické půdě pod Interdisciplinárním centrem v Herzelyi.

⁵ The 9/11 Commission Report, Final. *Report of the National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States*. New York, 2004, p. 153.

1 Teorie a vymezení pojmu terorismus

1.1 Pojem terorismus

Během práce budu pracovat s termíny, které jsou širokou veřejností běžně užívány, nicméně jejich samotná definice je problematická. Příkladem toho je použití slova, které je umístěno v samotném názvu práce a to „terorismus“ - potažmo „sebevražedný terorismus“.

„Terorismus, ačkoliv nikterak nový fenomén, představuje v současné době univerzálně vnímanou hrozbu a boj proti němu se stává prioritou jak mocností, tak mezinárodních organizací, přičemž lze prohlásit, že jak se terorismus stává transnacionálním, tak se i politika boje proti terorismu přesouvá na zpravidla vyšší úroveň než státní.“⁶

V mezinárodních organizacích není jednota nad jednou definicí terorismu. Dokonce i v jednotlivých státech mají různé státní složky odlišné definice. Pro použití termínu „terorismus“ budu v této práci pracovat s definicí Boaze Ganora z Interdisciplinárního centra v Herzeliy. Jeho definování terorismu bylo základem pro vymezení pojmu v rámci Spojených států amerických a Velké Británie, jimž se budu v této práci věnovat.

*„Terorismus definujeme jako vědomé použití, nebo vyhrožování násilím civilistům, nebo civilním cílům z politických, náboženských a ideových důvodů.“*⁷

S termínem sebevražedný terorismus budu v této práci pracovat s definicí stejného autora, jenž ho definoval jako:

---

⁶ Janků, Martin. *Problematika a principy uplatnění „Targeted Assassinations“ v boji proti terorismu*. Brno: University of Defence, 2009, p. 2.

⁷ Ganor, Boaz, *Defining Terrorism – Is one Man’s Terrorist Another Man’s Freedom Fighter?*. New York, 2001, New, p. 5.

„Politicky, nábožensky, ideově motivovaná příprava útoku nebo samotný útok proti civilistům a civilním cílům, který je zapříčiněn smrtí útočníka.“⁸

Výše uvedené definice i tak zcela neobsahují kompletní vymezení pojmu, jelikož je tento pojem často předmětem politického rozhodnutí a většina zemí k němu přistupuje ve svém právním řádu odlišně. Proto se budu snažit používat termíny, které nejsou předmětem politické interpretace. V případě pojmu „terorismus“ je tato definice nutná, jelikož pojem prochází celou prací a pro pochopení souvislostí z termínů vycházejících je podstatná.

1.2 Kořeny myšlenek Al-Káidy

Zkoumání okolností přípravy teroristických útoků v New Yorku r. 2001 a v Londýně r. 2005 je důležité vnímat v širším kontextu a pochopit vývoj organizace, která je připravila - Al-Káida.

Za datum začátku 2. světové války je obecně přijímáno 1. září 1939, kdy bylo napadnuto Polsko. Obtížnější je snaha datovat počátek války, která není vedena státními útvary, ale ozbrojenými skupinami. Nejvíce je mezi nimi viditelná organizace Al-Káida. Zásadním rokem v historii této organizace je rok 1979, kdy začala sovětská válka v Afghánistánu, jež umožnila zrození této organizace. Současně v tomto roce proběhla islámská revoluce a propast mezi ší'ity⁹ a sunnity¹⁰ se ještě více začala prohlubovat. Proti sovětskému vojsku se v Afghánistánu postavili vycvičení mudžahedíni¹¹, kteří bojovali na

---

⁸ Ganor, Boaz, *Defining Terrorism – Is one Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter?*. New York, 2001, New, p. 5.

⁹ Ší'itský směr je jedním ze dvou hlavních v Islámu. Za ší'ity jsou považováni ti muslimové, kteří za legitimního vůdce islámské obce považují jen potomky Mohamadovy rodiny v linii počínající jeho bratrancem a zetěm Alím ibn Abú Tálibem.

¹⁰Sunnité jsou muslimové, kteří po Mohamedově smrti uznali za nástupce Abú Bakra a oddělili se tak od ší'itů, kteří za nástupce považovali člena jeho rodiny – zetě Alího. Ší'ité a sunnité tvoří dvě základní větve islámu.

¹¹ Bojovník za víru ve svaté válce.

straně Talibanu¹². Pro Sověty byla válka neúspěchem. Byli nuceni se stáhnout a Taliban slavil úspěch. Po tomto stažení byla země v rukou rekrutů, kteří „sloužili na základně“¹³ islámských bojovníků svaté války/ džihádistů.

V 80. letech proti Sovětskému svazu bojovali muslimové z různých zemí světa (Súdán, Saudská Arábie, Yemen atd...). Po stažení Sovětského svazu z Afghánistánu se tito bojovníci rozdělili do tří skupin, které formovalo jejich další působení. První skupina bývalých bojovníků války proti Sovětskému svazu zůstala v Afghánistánu. Druhá skupina se vrátila do své mateřské země a velice často (ovlivněny událostmi z afghánské války) se infiltrovala do radikálních muslimských organizací a podporovala lokální džihád¹⁴. Třetí skupina bojovníků se také chtěla vrátit do mateřské země, ale tato země je z obav z radikalizace společnosti nepřijala. Požádali proto o politický azyl ve třetí (často západní) zemi. Tyto země neočekávaly, že se proti nim přistěhovalci postaví a začnou bojovat proti režimu, ve kterém sami požádali o azyl a vybrali si ho k životu. Západní země věděly o jejich radikální minulosti, ale podle hesla „nepřítel (USA) nepřítele (Sovětského svazu) je můj přítel“, těmto imigrantům vyhovovaly a neobávaly se jich. Příkladem radikalizace je Omar Abdel-Rahman neboli „Slepý Šejch“, který emigroval do Spojených států amerických a působil v Afghánistánu. Začal přednášet v mešitě v New Jersey. V roce 1993 proběhl první teroristický útok proti Světové obchodní centrum v New Yorku. Pomocí automobilu, který byl naložený výbušninami, se teroristům podařilo zavraždit 6 lidí a několik set jich zranit. Během vyšetřování se ukázalo, že hlavním plánovačem útoku byl právě „Slepý Šejch“, který dokonce vybral samotné útočníky. Heslo „nepřítel nepřítele je můj přítel“ se změnilo na „nepřítel mého nepřítele může být můj ještě větší nepřítel“. Tento post-afghánský vývoj členů Al-Kaidy je stěžejní pro současnost, ne pouze

---

¹² Radikální nábožensko-politická skupina, která reálně vládla na většině území Afghánistánu v letech 1996 - 2001.

¹³ V arabštině – Al-Káida

¹⁴ Koncept lokálního a globálního džihádu je systémem postupných kroků ke vzniku muslimských států, které budou mít striktní muslimské právo. Podle tohoto konceptu, který si osvojil Usáma bin Ládín a Iman Zawahiri, mají ostatní arabské státy dominově následovat radikální státy a z lokálního džihádu se stane globální džihád, jehož výsledkem bude vznik sunnitského Kalifátu.

vysvětlením faktů o útoku na New York a Londýn, ale co více, dotýká se samotného pochopení myšlenek teroristů a vývoje této organizace. Pokud se budeme snažit proniknout do myšlení strůjců sebevražedných útoků, můžeme vidět útoky z 11. 9. 2001 a 7. 7. 2005 v jiném světle. Usáma bin Ládín¹⁵ a Ayman al-Zawahiri¹⁶ se těmito útoky nesnažili rozvrátit Spojené státy americké a Spojené království Velké Británie, ale snažili se předat vzkaz. Tato zpráva byla určena obyvatelům v obou státech. Jednou z deklarovaných podmínek ukončení útoků ze strany Al-Káidy bylo okamžité stažení všech jednotek z arabských zemí a druhou podmínkou bylo ukončení podporování arabských režimů (Egypta, Jordánska) a Izraele. Po splnění podmínek by údajně byly všechny teroristické útoky proti těmto zemím ze strany Al-Káidy ukončeny. Nyní se zdají požadavky jako těžko akceptovatelné a splnitelné, ale pokud se podíváme na útoky v nedávné minulosti a politiku, kterou dokonce i samy Spojené státy americké aplikovaly, tak se nesmyslné nezdají. Například po útocích na americkou ambasádu v Libanonu (Bejrút) v roce 1992 se doopravdy ze země americké jednotky stáhly. Politika izolacionismu nebyla ve Spojených státech amerických nová. Usáma bin Ládín předpokládal, že částečně toto bude následovat i po útocích 11. září 2001. Jeho cílem byla snaha oslabit arabské režimy a pokusit se o vytvoření lokálního džihádu v těchto státech.

Pro systém fungování organizace Al-Káida a přípravu útoků je typické využívání muslimské diaspory ve světě a verbování naturalizovaných občanů s pasem západní země. Toto se naplnilo například při útocích v r. 2005 v Londýně. Druhá a třetí generace imigrantů se cítí diskriminována většinovou společností a hledá si místo pro zakotvení sebe sama. Dalším typickým znakem fungování této organizace je využívání třetích zemí pro setkávání se a plánování útoků. K těmto metodám jsou využívána často frekventovaná turistická místa, kde možnost odhalení útočníků klesá. Tyto přestupní země, nejsou útočníky vnímány jako primární cíle, nicméně je s nimi počítáno pro sekundární teroristické útoky.

---

¹⁵ Člen významné saudské rodiny. Zakladatel a vůdce teroristické organizace Al-Káida.

¹⁶ Druhý muž Al-Káidy – egyptská státní příslušnost.

Deklarovaným cílem Al-Káidy je vytvoření jednotného islámského státu, čímž by měl být ukončen útlak muslimů a západní okupace muslimských zemí. Nástroje a cíle, které jsou v tomto boji použity, nejsou ničím omezeny. Al-Káida se postavila do čela tohoto boje a další teroristické skupiny, extrémistická hnutí a jednotlivci se k ní po celém světě přidaly.¹⁷ V roce 1998 uskutečnila Al-Káida útoky na velvyslanectví USA, v Tanzanii a Keni, v roce 2000 u pobřeží Jemenu proti americkému torpédoborci USS Cole, ale nejvíce devastujícími útoky byly ty z 11. září 2001. Koalice, která se po těchto útocích vytvořila, zaútočila na Afghánistán proti hlavnímu podporovateli Al-Káidy - Talibanu a organizaci samotné. Al-Káida byla citelně zasažena a mnoho jejích členů bylo zabito, či uteklo do jiných států. Ve velení této organizace zavládl chaos, což vedlo k decentralizaci velitelské struktury, ale i přes tyto ztráty byla stále schopna využít své sítě pro uskutečnění dalších útoků jako v roce 2002 na Bali, r. 2003 v Istanbulu, r. 2004 v Madridu a v červenci 2005 v Londýně.

1.3 Teroristický cyklus

Při samotné přípravě teroristické akce se dbá na to, aby riziko odhalení příprav bylo co nejmenší, pravděpodobnost dosažení úspěchu a celkový dopad útoků co nejvyšší. Teroristé se snaží odhadnout protivníkovy slabiny a na ty zaútočit. Zároveň je bráno v potaz mnoho proměnných jako například bezpečnost pro organizátory a celkový dopad útoků. To obvykle znamená, že se plánování útoků, zejména v případě Al-Káidy, omezuje pouze na minimální počet osob.¹⁸

---

¹⁷ *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005* London, 2006. Dostupné z [www: http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc10/1087/1087.pdf](http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc10/1087/1087.pdf), staženo 5. 3. 2010, citováno 5. 3. 2010.

¹⁸ Dr. Habash, Georgie: *Terrorist Planning Cycle*, 2007, p. 6, Dostupné z [www: http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/army/guidterr/app_a.pdf](http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/army/guidterr/app_a.pdf), staženo dne 11. 4. 2010, citováno 11. 4. 2010.

Pro přípravu teroristického útoku neexistuje univerzální model, ale z již proběhnuvších útoků Al-Káidy a z výměny informací s jinými teroristickými skupinami můžeme odpozorovat zásady, kterými se při tomto plánování řídí. Příprava je rozdělena na několik částí. Stanovují se cíle, způsob útoku, výběr útočníků a financování útoku¹⁹. Body, které při hodnocení přípravné fáze analyzujeme, můžeme pro lepší porozumění do tohoto modelu začlenit a pozorovat změny a procesy, které při přípravě útoků nastávají.

„Samotnou přípravu útoku tak můžeme rozdělit do sedmi částí – tzv. cyklů teroru:

- 1) Obecný výběr útoku a cíle.
- 2) Sběr informací a vyhodnocování lokalit.
- 3) Konkrétní výběr cíle.
- 4) Sběr informací v místě útoku a detailní plánování.
- 5) Zkouška útoku.
- 6) Útok.
- 7) Únik a odůvodnění útoku.“²⁰

V první fázi dochází k výběru útoku a cíle a zároveň se sbírají informace o počtu možných cílů. Ke sběru těchto informací jsou využívány otevřené zdroje. Většinou je tento prvotní předvýběr prováděn jádrem teroristické organizace. Informace jsou získávány z médií (hlavně novin, televize a internetu) a jsou vyhodnocovány potencionální útoky na základě stanoveného cíle. V případě Al-Káidy jsou těmito cíly: symbolická hodnota, napojení na kritickou infrastrukturu²¹, očekávaný počet obětí a pozornost médií. Je vytvořeno množství předběžných cílů, které jsou vybrány pro detailnější shromažďování informací.²²

---

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid.

²¹ Kritickou infrastrukturou se rozumí výrobní a nevýrobní systémy a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva.

²² Stratfor. *The Terrorist Attack Cycle: Operational Planning*2005, p. 3. Dostupné z www:

http://www.cpt-mi.org/html/_stratf_the_terrorist_attack_cycle3.html, staženo dne 5. 10. 2009, scitováno 5. 10. 2009.

Ve druhé fázi je analyzována dostupnost cíle a náročnost provedení útoku. Shromažďují se další informace o potencionálním cíli. Tento sběr může být velmi krátký, ale také může probíhat v rozpětí let. Shromažďované informace se vztahují k rutíně daného místa (pracovní směny, pravidelné pochůzky, parkovací místa aj.), dostupnost místa (zejména dopravní) a bezpečnostním opatřením na místě (přítomnost ochranné služby, zábrany, snímače, postupy ochrany aj.), které se zdají být nejdůležitějšími z důvodu cíle útoku – tzn. snaha vyhnout se jakýmkoliv prvkům, které by mohly znesnadnit akci a raději vybrat místo, kde je těchto prvků méně.

Při konkrétním výběru cíle ve třetí fázi jsou hlavními neznámými faktory: počty obětí, pozornost médií, cílová skupina útoku, účinek útoku. Nadále se shromažďují informace o vybraných cílech, ale těch už je pouze několik a je vyhodnocován přínos aktuálnosti útoku. Současně jsou získávány finance pro útok.

Do čtvrté fáze jsou zapojeni členové teroristických buněk, kteří mají úkol vykonat. Opět se shromažďují informace na místě, ale tentokrát z jiných pohledů. Tento proces trvá dny a týdny. Těmto shromažďováním jsou potvrzována dřívější sledování. Ve středu zájmu jsou stejná ohniska jako ve druhé fázi, ale klade se větší důraz na získané informace a lokalitu místa.²³

Během páté fáze stejně jako u jakéhokoliv průzkumu se provádějí zkoušky, které mají dopomoci odhalení reakcí procesů, které by mohly zvýšit dopad útoků. Útočníci testují bezpečnostní opatření na místě. K testům jsou využíváni lidé, kteří nejsou přímo spojeni s teroristickou organizací.

Při samotném procesu útoku v šesté fázi je již velice obtížné jeho zastavení. Útočníci mají na své straně zásadní taktické výhody (moment překvapení, volba místa, času a podmínek útoku....), ale je možné jeho zmírnění.

---

²³ Stratfor. *Vulnerabilities in the Terrorist Attack Cycle* 2005, p .2, Dostupné z www:

http://www.cpt-mi.org/html/_stratf_vulnerabilities_in_terrorist.html, staženo dne 5.10.2009, citováno dne 5.10.2009.

Pokud jsou v sedmé fázi vzhledem k útoku únikové plány potřeba, tak jsou velice často dobře připraveny. Neméně důležitou roli hraje vysvětlování celé akce vzhledem k budoucím akcím organizace.²⁴

2 Finanční pokrytí

Jedním z hlavních a nejdůležitějších pilířů přípravy teroristického útoku je získávání peněz. Tento proces je také jedním z nejméně efektivních při samotném zamezení a předcházení útokům. Al-Káida vynalezla unikátní síť k získávání a převodu peněz. Vytvořila velmi hustou a pružnou strukturu bez hlavní instituce, která by tyto finance koordinovala, ale zároveň je rozložila do mnoha směrů, jež jsou velice obtížně odhalitelné.²⁵

Jedním z nejvíce diskutovaných nástrojů pro získávání financí Al-Káidou, je zneužívání charit a neziskových organizací k získávání a transferu nelegálních finančních prostředků a využívání alternativních platebních systémů. Nicméně v celkovém poměru financí, kterými teroristické skupiny disponují, nemohou být výcvikové tábory, zbraně, propaganda a další prostředky potřebné k provedení mezinárodního teroristického útoku dostatečné. Hlavním finančním zdrojem se zdá být pašování drog, které je vedeno do mnoha koutů světa jako pupeční šňůra teroristických skupin. Drogy přinášejí mnohanásobný a velice rychlý výnos.²⁶

---

²⁴ Stratfor. *The Terrorist Attack Cycle: Escape*, 2005, p. 1, Dostupné z [www](http://www.cpt-mi.org/html/_stratf_the_terrorist_attack_cycle6.html):

http://www.cpt-mi.org/html/_stratf_the_terrorist_attack_cycle6.html, staženo dne 5.10.2009, citováno dne 5.10.2009.

²⁵ National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. *Monograph on Terrorist Financing*. New York, 2004, p. 23, Dostupné z [www](http://www.911commission.gov/staff_statements/911_TerrFin_Monograph.pdf):

http://www.911commission.gov/staff_statements/911_TerrFin_Monograph.pdf, staženo 10. 4. 2009, citováno 10. 4. 2009.

²⁶ Ehrenfeld, Rachel. *Funding Terrorism: Sources and Methods* New York, 2002, p. 20, Dostupné z [www](http://www.apgml.org/frameworks/docs/7/Financing%20of%20Terrorism_Sources,%20Methods%20and%20Channels.pdf):

http://www.apgml.org/frameworks/docs/7/Financing%20of%20Terrorism_Sources,%20Methods%20and%20Channels.pdf, staženo 10. 4. 2010, citováno dne 10. 4. 2010.

Tyto zdroje peněz jsou velice signifikantní zejména pro teroristické organizace v Jižní Americe a na Blízkém Východě, ale v případě Al-Káidy bylo vyšetřováním amerických úřadů, které vyšetřovaly teroristické útoky 11. září 2001 zjištěno, že i přes předpoklad zapojení organizace do obchodu s drogami, nebylo nikdy toto přímé zapojení doloženo. Existují důkazy o napojení jednotlivých členů skupiny do těchto obchodů, ale ne Al-Káidy jakožto organizace samotné a to ani při přípravě útoků 11. září 2001 a 7. července 2005.

Jak mohou vůbec radikální islámské skupiny používat peníze z pašování drog, když samotné získávání peněz z těchto zdrojů je proti principům islámu? Hlavní představitelé teroristických skupin toto získávání peněz ospravedlňují vydáním fatwy²⁷, která umožňuje využívání obchodu s drogami k financování terorismu. Usáma bin Ládín a Al-Káida stejně jako jiné teroristické organizace používají stejné prostředky a metody jako organizace, které jsou zapojeny do trestné činnosti a organizovaného zločinu. Jejich aktivity se rozprostírají od obchodování s drogami, obchodu s diamanty z konfliktních oblastí, paděláním peněz, dokladů, krádežemi, prostitucí a obchodováním s lidmi.

I přes ne přímé zapojení organizace do těchto obchodů je důležité tento hlavní zdroj financí pro teroristické skupiny zmínit, jelikož je pravděpodobné, že po svrnutí Talibanu v Afghánistánu je získávání peněz pro Al-Káidu ztíženo a bude se snažit využít jakýkoliv jiný možný zdroj peněz a pašování drog se zdá jako nejsnazší a nejefektivnější metoda.²⁸

Jako jeden z hlavních zdrojů financí Al-Káidy před rokem 2001 bylo operováno s dědictvím Usámi bin Ládína, ale tento jeho příspěvek na fungování Al-Káidy se často přeceňuje, jelikož celková suma peněz, jenž Usáma bin Ládín zdědil, nebyla v takové výši, aby pokryla financování organizace. Samotné určení podílu financování Usámy bin Ládína je obtížně definovatelné, jelikož svoje finance skrýval do mezinárodních organizací, ze kterých bylo obtížné zjistit velikost jeho skutečného podílu. Naopak dle zpravodajské

---

²⁷ Forma nábožensko-právního prohlášení islámských duchovních, které zdůvodňuje či posvěcuje z náboženských pozic určité jednání či politiku.

²⁸ Ibid. Ehrenfeld, Rachel. *Funding Terrorism: Sources and Methods* New York, 2002, p. 393.

služby CIA většina financí přicházela ze soukromých zdrojů – od dárců a prostřednictvím neziskových organizací a charit. K fungování potřebovala Al-Káida ročně okolo 30 milionů amerických dolarů. Největším výdajem pro organizaci byla suma za poskytnutí zázemí Talibanu, která činila 20 mil. dolarů, tzn. 2/3 ročních prostředků organizace. Další části rozpočtu tvořily finance na výcvik v Afghánistánu, budování organizace, podporu džihádistů a jejich rodin. Menší suma byla vyčleněna na samotné útoky.²⁹ Samotné náklady na přípravu a provedení teroristického útoku nejsou oproti ostatním výdajům zásadní. Příprava útoku na americkou loď USS Cole v roce 2000 se odhadují mezi 5-10 tis. americkými dolary. Sebevražedný útok v Džerbě v roce 2002 na 20 tisíc dolarů, ale další akce se ukázaly být podstatně dražší. Atentáty na Bali v roce 2002 se odhadují na 74 tisíce dolarů, útoky 11. září 2001 se vyšplhaly až do výše 500 tisíc dolarů. Oproti tomu dle britského vyšetřování stály útoky 7. července 2005 pouze 11 tisíc amerických dolarů.³⁰

Během 80. let 20. století začala Al-Káida využívat jako jeden z hlavních zdrojů financí neziskové organizace a charity. Tento způsob získávání peněz začal fungovat během sovětské války v Afghánistánu, kdy přes tyto organizace islámští radikálové získávali peníze. Největšími charitami podporujícími Al-Káidu byly Al-Barakaat³¹ a Al-Haramain³², které mají své pobočky v desítkách zemí světa (např. Somálsko, Bosna a Hercegovina). Tyto neziskové organizace a charity působily na mezinárodním základě a měly pobočky i ve Spojených státech amerických a Velké Británii. Financování organizace docházelo buď založením této společnosti pod fiktivní záminkou a celá organizace fungovala k získávání peněz pro Al-Káidu, která ovládala i celé vedení organizace, nebo byly tyto organizace využity několika pracovníky, kteří podporovali organizaci. Z tohoto financování

---

²⁹ Ibid. National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. *Monograph on Terrorist Financing* New York, 2004, p. 4.

³⁰ Brisard, Jean-Charles. *Terrorism Financing Roots and trends of Saudi terrorism financing*, New York, 2002, p. 6.

³¹ Z arabského překladu „požehnání“ je skupina společností se sídlem v Somálsku, která vznikla v roce 1986. Praktikuje tzv. „Hawalu“ – neformální nebankovní přenos financí.

³² Charita se sídlem v Saúdské Arábii, jež byla ovládána Al-Káidou. V současnosti je její působení ve Spojených státech amerických zakázáno.

přicházela podstatná část prostředků, jelikož jedním z „pěti pilířů islámu“³³ je tzv. zakát³⁴. Prostředky, kterými z těchto darů disponuje zejména Saudská Arábie, jsou obrovské a prostřednictvím jimi podporovaných škol, zdravotních institucí³⁵ aj. slouží pro rozšiřování wahhábistického³⁶ učení. Finance těchto organizací pocházejí převážně ze soukromých zdrojů. Významným donátorem je Al-Haramain, jejíž roční rozpočet se pohybuje až do výše 80 mil. dolarů a je distribuován prostřednictvím vládních grantů Saúdské Arábie.³⁷

2.1 *Financování útoků 11. září 2001 v New Yorku*

Útoky z 11. září 2001 na Světové obchodní centrum byly krutým probuzením pro Spojené státy americké a další západní státy světa. Bylo nutné se zaměřit více na financování teroristů a jasně deklarovat, že propojení teroristických skupin a organizovaného zločinu je evidentní a s tímto předpokladem s ním bojovat.³⁸

Samotná příprava útoků stála mezi 400-500 tis. dolary.³⁹ K financování útoků byly použity bankovní účty v USA, účty v zahraničí a hotovost – případně cestovní šeky, které byly poskytnuty Chálidem Šajchem Muhammadem⁴⁰. Peníze na bankovní účty byly převedeny z kont, které neměly s Al-Káidou ani s jinou teroristickou organizací nic společného. Tato diversifikace prostředků umožnila organizaci nezávislost i v případě

³³ Pět pilířů islámu jsou základem náboženské praxe každého muslima. Jsou to šaháda (vyznání víry), salát (rituální modlitba), zakát (almužna), saum (půst v Ramadánu) a hadždž (pouť do Mekky). Tyto povinnosti jsou nezbytné zejména pro sunnity.

³⁴ Jednou z nejdůležitějších zásad islámu je, že všechny věci patří Bohu, a že bohatství je pouze v přechodném vlastnictví člověka. Slovo zakat znamená 'čištění' a 'růst'. Třetím pilířem Islámu jsou charitativní příspěvky. Pro všechny Muslimy je povinné, aby 2,5% bohatství a majetku dávali každý rok chudým. To se provádí před začátkem měsíce Muharram, který je prvním z nového roku.

³⁵ Ibid, *The 9/11 Commission Report* 2004, New York, p. 24.

³⁶ Wahhábismus je sunnitská fundamentální forma islámu.

³⁷ Ibid. *The 9/11 Commission Report*, 2004, p. 25.

³⁸ Ibid. Rachel Ehrenfeld: *Funding Terrorism: Sources and Methods*, p. 394.

³⁹ Ibid. Jean-Charles Brisard: *Terrorism Financing, Roots and trends of Saudi terrorism financing*, p. 6.

⁴⁰ Terorista, třetí nejvýše postavený terorista v hierarchii Al-Káidy.

omezení jednoho z těchto kanálů. Peníze pocházely z institucí nacházejících se v Německu, Spojených arabských emirátech, Saúdské Arábii a státech perského zálivu. Nicméně neexistuje žádný důkaz o podílu na financování ze strany suverénního státu.⁴¹

Devatenáct útočníků bylo financováno prostřednictvím bankovních převodů ze zahraničí, hotovostí a cestovními šeky dovezenými do USA a přístupem k zahraničním účtům prostřednictvím kreditních karet a bankomatů. Únosci nebyli až do roku 1999 nijak finančně podporováni ze strany Al-Káidy.⁴²

Al-Káida dala všem útočníkům 5 tis. dolarů na letenku z a do Afghánistánu a 10 tis. dolarů při přípravě útoků. Tato finanční nezávislost jim velice napomohla soustředění se na samotné útoky. Peníze byly buď předávány v hotovosti, nebo prostřednictvím běžných bankovních převodů. Není doložen žádný důkaz, že k převodu peněz byla použita hawala⁴³, která byla využívána Al-Káidou pro převod peněz do Afghánistánu a Pákistánu. Hlavním způsobem financování byly výběry ze zahraničních bankovních kont prostřednictvím bankomatů. Celkově bylo uloženo na bankovních účtech 300 tisíc dolarů. Největší část byla použita na financování leteckého výcviku a zbytek byl použit na dopravu, ubytování a životní náklady.

2.2 *Financování útoků 7. července 2005 v Londýně*

Celkové náklady na útok bez cestovních nákladů činily 7240 liber (11500 amerických dolarů), které zahrnují zámořské cesty, vybavení pro výrobu bomb, pronájem

---

⁴¹ Ibid. John Roth, Douglas Greenburg, Serena Wille: National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, Monograph on Terrorist Financing, p. 13.

⁴² Ibid. The 9/11 Commission Report, p. 135.

⁴³ Mimo bankovní platební styk používaný Al-Káidou v Pákistánu a Afghánistánu.

automobilů, ubytování a cestování po Velké Británii, tyto položky tvořily největší část těchto výdajů.⁴⁴

Podle Simona Dillowey, bývalého vedoucího oddělení, které se věnovalo vyšetřování teroristických útoků 7. července 2005 v Londýně, existují ve financování teroristů ve Velké Británii v současnosti dva hlavní proudy.

1) Velká Británie je brána jako bohatá, liberální demokracie s významnými menšinami, které procházejí vnitřními konflikty. Toto prostředí je ideální pro shromažďování a převody finančních prostředků na podporu teroristických organizací. Proto jsou peníze zde shromažďovány a posílány do zahraničí a financování terorismu je tím pádem vyváženo z Velké Británie.

2) V Británii existuje rostoucí hrozba růstu domácích teroristů, kteří přestože se narodili ve Velké Británii, nejsou z jakéhokoliv důvodu k Velké Británii loajální a obyvatelstvo berou jako svého nepřítele. Proto financují domácí terorismus, místo jeho vývozu.⁴⁵ Tento způsob byl použit i při přípravě útoků v Londýně r. 2005.

Metody, které tato skupina použila, pro získání finančních prostředků jsou velice obtížně odhalitelné ve vztahu k terorismu nebo organizované kriminalitě a jsou postavené na stejném základě jako ty, které byly použity při útocích 11. září 2001. Většinu finančních prostředků dodal pravděpodobně Mohamed Siddique Khan sám. Byl zaměstnán po dobu 3 let na plný úvazek, a měl pozitivní platební bilanci na účtu a několika dalších bankovních účtech, ke kterým mu byly vydány kreditní karty a osobní půjčky do výše 10 000 britských liber. Bankovní úvěry byly s největší pravděpodobností

---

⁴⁴ *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005* London, 2006, p. 34.

Dostupné z www: <http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc10/1087/1087.pdf>, staženo 5. 3. 2010, citováno dne 5. 3. 2010.

⁴⁵ Dilloway, Simon. *The Current State of Affairs, 7/7 Attack – London Bombings* Bensheim. s. 1. Dostupné z www: <http://www.lophamconsultancy.co.uk/London%20Bombings.pdf>, staženo dne 3. 3. 2010. citováno dne 3. 3. 2010.

použity pro teroristické útoky 7. července 2005 v Londýně a proto bylo odhalení plánovaného použití těchto plateb velice obtížné.⁴⁶

Pro vývoz peněz pro teroristy do zahraničí je typické, že zneužívají neomezený limit pro převod peněz do zahraničí. Existuje zde pouze omezení, které se týká počtu zúčastněných stran a způsobu výběru peněz. Typickým příkladem toho je, že severoafrické teroristické skupiny se sídlem ve Velké Británii používají více falešných identit občanů Evropské unie pro založení velkého počtu bankovních účtů. Tyto účty jsou vedeny po dostatečně dlouhou dobu na to, aby jim k nim byly vydány šekové knížky a dosáhly dobrého obratu. Zároveň získají kreditní karty, které udržují v neustálém kladném platebním zisku pro dosažení vysokých úvěrových limitů. Poté mohou být prostředky použity k výběru velkého množství hotovosti. Tyto účty samozřejmě falešné náklady nepokryjí, ale mezitím majitel fiktivního účtu zmizí.⁴⁷ Takto byly financovány přípravy útoků 7. července 2005 v Londýně.

2.3 Srovnání financování

Finanční instituce hrají hlavní úlohu v každém úsilí o nalezení teroristů. Chtějí-li tuto roli plnit a pomáhat při předcházení možných útoků nebo mimořádných situací, musí finanční ústavy disponovat třemi základními nástroji:

- 1) Musí znát skutečné jméno a osobní údaje klienta.
- 2) Musí mít schopnosti disponovat těmito informacemi v reálném čase.
- 3) Musí umět rychle poskytnout potřebné informace, které se dají neprodleně vyhodnotit a využít.⁴⁸

Spojené státy americké a Velká Británie mohou dopadením Usámy bin Ládina dosáhnout krátkodobého cíle, ale další teroristické skupiny jsou připraveny jeho místo

---

⁴⁶ Ibid. *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005* p. 23.

⁴⁷ Ibid. Simon Dilloway: *The Current State of Affairs , 7/7 Attack– London Bombings*, p. 2.

⁴⁸ Ibid. Roth, John, Greenburg, Souhlas, Wille, Serena: *National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, Monograph on Terrorist Financing* p. 61,

zastoupit. Pokud chce být dosažena dlouhodobá změna, která by měla hlubší dopad pro tuto organizaci, musí být úsilí států zaměřeno především na sledování toků peněz a na aktivity, které dopomohou k znesnadnění samotného financování skupiny jejími sponzory. Útoky 11. září 2001 a 7. července 2005 by měly být připomínkou toho, že neexistují žádní „dobří teroristé“. Všichni teroristé jsou zločinci a neexistuje žádný legitimní důvod pro ospravedlnění obchodu s drogami, či praním špinavých peněz.⁴⁹

Úloha neziskových organizací a charit byla v případě plánování útoků proti Spojeným státům americkým a Velké Británii důležitá, nicméně není možné tvrdit, že veškeré finanční prostředky výše zmíněných charit jsou určeny na financování Al-Káidy. Záleží na tom, jestli je organizace plně ovládána Al-Káidou, nebo je pouze zneužita. V druhém případě je většina peněz určena k deklarovanému účelu. Část z nich je využita k úkrytu peněz a financování radikálních skupin. Z pozice vyšetřování je poté velice obtížné používat aktivní opatření, která naráží na střet liberálních hodnot a potlačování radikálních skupin. Existuje zde problém „pozorování a domnívání se podpory“ a „faktické podpory“, která je založena na důkazech. Zásadní otázkou je otázka definice množství informací potřebných k použití aktivních opatření.

Povaha a rozsah získávání financí pro Al-Káidu je obrovský a proto je mimořádně obtížné se těmito problémy zabývat a předcházet jim. Vzhledem ke složitosti a relativně malému množství peněz v kontrastu s obrovskými finančními systémy je pro zpravodajské a státní složky velice obtížné tyto toky sledovat a vysledovat.⁵⁰ Zároveň má Al-Káida tak propracovanou organizační a finanční strukturu, že je vyšetřovatelům jejich odhalení podstatně ztíženo. Nicméně zaměření se na významné obnosy peněz může způsobit organizaci zásadní psychologické a faktické následky. Al-Káida by bez získávání financí nemohla fungovat a to zejména od přispěvatelů ze států perského zálivu. Tyto aspekty jsou společné pro útoky v Londýně i New Yorku. Sledování toků financí je jedním ze základních a zásadních nástrojů úspěšného předcházení teroristických útoků.

---

⁴⁹ Ibid. Rachel Ehrenfeld, *Funding Terrorism: Sources and Methods* p. 397.

⁵⁰ Ibid. Roth, John, Greenburg, Douglas, Wille, Serena: *National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, Monograph on Terrorist Financing* p. 13 - 14.

Jak je vidět z předcházejícího textu, tak mnoho styčných bodů při finančním plánování útoků v Londýně a v New Yorku nebylo. V případě New Yorku Al-Káida plně koordinovala veškeré složky přípravy včetně získávání a použití financí. V Londýně byla akce připravena skupinou, která byla pouze napojena na Al-Káidu. Z těchto rozdílných přístupů plynou i odlišné postupy při získávání peněz. Útoky v New Yorku byly financovány Al-Káidou samotnou, oproti tomu útoky v Londýně ze soukromých peněz útočníků. Množství prostředků potřebných pro útok bylo také odlišné, což je dáno způsoby útoků. Zajímavým společným bodem je doba potřebná k zisku financí a jejich použití. V obou případech tento proces trval mezi 2-3 lety. Dalším společným rysem je používání a ukrývání prostředků, z čehož je patrné, že se těmto dovednostem naučili od třetí osoby – pravděpodobně při školeních v Pákistánu a Afghánistánu.

3 Výběr cíle a způsobu útoku

Výběr cíle a způsobu útoku je pro Al-Káidu velice důležitý, nicméně neexistuje univerzální model. Z již proběhnuvších útoků můžeme nicméně vypožorovat trend, který se zejména při útocích na teritoriu Spojených států amerických a v Evropě opakuje. Al-Káida se primárně snaží útočit uvnitř měst, kde se nachází velký počet obyvatel a na symbolická místa, která jsou pro euro-americkou společnost důležitá. „V těchto centrech si vybírají cíle, které mají důležitý význam nebo symboliku:

- 1) Náboženskou.
- 2) Ekonomickou.
- 3) Kde je velká koncentrace lidí“.⁵¹

„Al-Káida k plánování útoků přistupuje z několika hledisek. Nejzásadnějšími jsou hlediska:

- 1) Motivace tento útok provést.
- 2) Schopnosti útok připravit a provést.

---

⁵¹ Al-Qaeda: *Targeting Guidance*, Intelcenter, Alexandria, 2004.

Pokud jsou ve stejný čas obě proměnné dostupné, je uskutečnění této formy útoku velice pravděpodobné.⁵²

Nejčastějším způsobem útoku Al-Káidy jsou sebevražední teroristé a útok automobilem, ve kterém je umístěna výbušnina. Příprava takovéto formy útoku je obtížnější, nicméně dopad, který oproti např. výbušnému nástražnému systému má, je několikanásobně zesílen.

3.1 Výběr cíle a způsobu útoku New York 11. září 2001

První rozhodnutí o začátku plánování útoku na Spojené státy americké padlo ze strany Chálida Šajcha Mohamada po úspěšném útoku na Světové obchodní centrum v roce 1993. Došel k tomu, že nejuděrnější zbraní bude zaměření se útokem na ekonomiku USA. Chálid Šajch Mohamad a jeho synovec Ramzi Yousef zjišťovali, co pohání americkou ekonomiku. Došli k názoru, že symbolem tohoto ekonomického úsilí je New York, který Chálid Šajch Mohamad považoval za hlavní ekonomické město Spojených států amerických, tudíž se stalo primárním cílem. Zároveň se uvažovalo o simultánních útocích na Kalifornii kvůli stejným důvodům. V roce 1995 se nejvíce diskutovalo o útoku proti Světovému obchodnímu centru a ústředí CIA.⁵³ Zároveň se zvažoval způsobu útoku. Chálid Šajch Mohamad navrhoval novou formu útoku. Tradiční únos letadla se nezdál být správným, jelikož by nevyhovoval cíli, o který teroristé usilovali – velkému počtu obětí.⁵⁴

Reálný plán útoku na Spojené státy americké se začal připravovat dva a půl roku před 11. zářím 2001 a to již počátkem roku 1999. Spojené státy americké byly ještě otřeseny dvěma simultánními útoky, které Al-Káida provedla proti americkým velvyslanectvím v Keni a Tanzánii. Usáma bin Ládín a Chálid Šajch Mohamad začali plánovat další útok po setkání v Kandaháru – v Talibanem kontrolovaném Afghánistánu.

---

⁵² Ganor, Boaz. *The Counter-Terrorism Puzzle: A Guide for Decision Makers* New Jersey: New Transaction Publishers, 2005.

⁵³ Ibid. *The 9/11 Commission Report* 2004, p. 153.

⁵⁴ Ibid. *The 9/11 Commission Report* 2004, p. 153.

Původní idea útoku byla daleko větší. Počítala se simultánním útokem na východním a západním pobřeží USA. Při útoku mělo být využito deset letadel, která zaútočí na cíle ve Washingtonu D.C., Virginii, New Yorku, Kalifornii a státu Washington. Chálid Šajch Mohamad navrhoval využití svých kontaktů s džihádisty na jihovýchodě Asie, kde se zdržoval a navázal mnoho spojení s organizací Jemaah Islamiyah⁵⁵, která rozvinula těsné osobní spojení s „bojovníky svaté války“ v Afghánistánu a Pákistánu. Usámu bin Ládínovi připadal tento plán příliš ambiciózní a podporoval myšlenku možné další vlny útoků na východní pobřeží USA, nikoliv však simultánní s útoky na západní pobřeží USA. Názor na uskutečnění simultánních sebevražedných útoků pomocí letadel pouze na západní pobřeží Spojených států amerických převládá hlavně kvůli akceschopnosti takového útoku provést, symboliky útoků a jejich celkový dopad.

3.1.1 Letecký terorismus

Způsob útoku teroristických skupin se v průběhu času měnil. Jak postupoval vývoj moderních technologií, způsobu útoků a reakcí na tyto útoky, můžeme také sledovat vývoj terorismu v letecké dopravě. V 60. letech 20. století, kdy organizace jako OOP⁵⁶ začaly s únosy letadel pomocí střelných zbraní, snažily se bezpečnostní složky těmito útokům předcházet zaváděním technologických novinek do přepravy. Byly instalovány bezpečnostní rámy na letištích. Současně byli na paluby letadel umístěni letečtí policisté. První s těmito prvky přišly společnosti, které byly terorismem primárně ohroženy jako např. izraelské aerolinie. Zmíněnými opatřeními se dosáhlo toho, že počty útoků klesaly.

Od 80. let nastupuje způsob útoku umístěním výbušných zařízení na paluby letadel a jejich exploze při letu⁵⁷. Jelikož tyto výbušniny nemusí obsahovat kovové součástky,

---

⁵⁵ Jemaah Islamiyah je nelegální organizace, která údajně usiluje o vytvoření konzervativního panislámského státu zahrnujícího kromě Indonésie také ostrovní Malajsii, jižní Filipíny, Brunej, Singapur a jižní Thajsko.

⁵⁶ Organizace pro osvobození Palestiny.

⁵⁷ Tento způsob útoku byl použit například při útoku na letadlo společnosti PANAM, které dopadlo na skotskou vesnici Lockerbee.

odhalení detektorem kovu je malé a policisté na palubách na ně také nemohou reagovat. Zavádí se tudíž nová ochranná opatření – pyrotechnická kontrola zavazadel, kterou speciálně cvičení psi dokáží detekovat. Nicméně zvířecí schopnost soustředit se a rozpoznat výbušný materiál je omezena (přibližně 40 min. nepřetržité práce), byly tyto kontroly doplněny pohovory s bezpečnostním pracovníkem letecké společnosti před odletem. Tento způsob se ukázal velice účinným. Způsobem kladení otázek se podařilo útoky (společně s dalšími opatřeními) minimalizovat.

Koncem 90. let dvacátého století a zejména v roce 2001 se objevuje naprosto nový způsob teroristického útoku. Sebevražedný útok dopravním letadlem. Boj proti tomuto způsobu útoku je velice komplikovaný. Ani nejnovější technologie neumožňují těmto útokům zabránit, nicméně dílčí opatření jako jsou například speciální dveře letecké kabiny, byly provedeny a společně s ostatními opatřeními je tento způsob útoku minimalizován. Jedním z nejnovějších forem leteckých útoků je útok pomocí tekuté výbušniny, která není rozpoznatelná letištními scannery. Tato hrozba se objevila v roce 2006 proti letadlům, která startovala z anglických letišť a cílovou destinaci měly ve Spojených státech amerických.

Postupem času se mění nejenom způsob útoku, ale zároveň i jeho cíl. V 60. letech dvacátého století byly prováděny také únosy letadel, jako tomu bylo například 11. září 2001, nicméně teroristé měli odlišný cíl. Při únosech letadel byl záměr teroristů vyjednávat, narozdíl od „modu operandi“, který používá Al-Káida v současnosti, jenž je cílen na co největší možný počet obětí. Otázkou budoucnosti jsou další způsoby útoku na dopravní letadla. Již dnes jsou zaznamenány útoky proti letadlům pomocí řízených střel, nebo kybernetický útok proti palubnímu systému. Pokud chceme těmto útokům zabránit, musíme se zamyslet nad možnou budoucí formou útoku a snažit se na ni aplikovat dostupné technologie a způsob fungování bezpečnostních opatření. Důležitou otázkou při implementaci těchto prvků zůstane morální hledisko, svoboda jednotlivce, ekonomické a další aspekty, které musí být těmi, kdo budou tyto změny zavádět, brány v úvahu na prvním místě.

3.2 Výběr cíle a způsobu útoku Londýn 7. července 2005

Jak jsem již v předcházejících kapitolách zmínil, tak příprava útok v Londýně 2005 nebyla plně v rukou Al-Káidy, ale její buňky. Plán na uskutečnění útoku se začal připravovat po výcviku teroristů v Afghánistánu v roce 2003 - 2 roky před samotným útokem. I přes to, že útok nebyl plánován vůdci Al-Káidy na způsobu útoku a výběru cíle je signifikantní ovlivnění touto organizací.

Útočníci si jako způsob útoku vybrali sebevražedný, simultánní útok, který bude vykonán na symbolickém místě s velkou koncentrací lidí. Tuto symboliku mělo ještě umocnit to, že útoky měly být provedeny ve vagoncích metra, které pojedou na sever, jih, východ a západ a tím vznikne „pomyslný kříž“.

Detailnější informace o výběru cíle nejsou známy, ale způsob útoku, který byl vybrán, odráží racionální myšlení, s kterým byly tyto útoky připraveny.

3.2.1 Sebevražedný terorismus

Při teroristických útocích 7. července 2005 v Londýně bylo použito k útoku sebevražedných atentátníků. Proč si útočníci vybrali při útocích v Londýně a v New Yorku právě takovýto způsob útoku? Sebevražedný útok je z pohledu provedení útoku nejefektivnější a nejefektnější zbraň při porovnání celkových nákladů a dopadů. Potencionální sebevražedný útočník je vysoce motivován racionálními důvody a on/ona nebudou nikdy svědčit a nepomohou tak rozkrýt celou teroristickou skupinu, která útok připravila. Je to zároveň velice jednoduchý a levný způsob útoku. Útočník si může vybrat čas, místo, okolnosti útoku, čímž zvýší jeho následný dopad. Také odpadá obava z vyslychání útočníka, nebo potřeba plánování únikových cest. Dopad na veřejnost je ohromný, protože je chápán jako akt beznaděje. Samostatnou roli hrají v přípravě, během a po spáchání teroristického útoku média, která v demokracii, kde jsou práva veřejnosti na informace pevně zakotvena, hrají v celém plánování sebevražedného teroristického útoku

jednu z hlavních rolí. Profesor Raphael Cohen-Almagor z haifské univerzity toto využívání a zneužívání medií označuje jako divadlo teroru⁵⁸.

Použití sebevražedného útoku jako zbraně proti nepřátelům se v poslední době stalo rutinní záležitostí, ale nikoliv záležitostí zcela novou. Nejvíce se forma sebevražedného útoku proslavila během 2. světové války, kdy byla použita Japonci. Když budeme nicméně pátrat po záznamu prvního sebevražedného útoku, můžeme se dostat hluboko do minulosti. Pravděpodobně až do Bible, kdy Samson obětoval svoje vlastní tělo proti filistínským inkvizitorům. Ve vojenské terminologii se první velkou vlnou sebevražedných útoků označují právě útoky japonských kamikadze pilotů, kteří se během 2. světové války snažili zasáhnout cíle svými letadly, ve kterých bylo umístěno velké množství výbušnin. Tyto útoky nejsou označovány jako teroristické, jelikož nebyly mířeny proti civilním cílům, ale vojenským ve válečném konfliktu.

Sebevražedné útoky byly v New Yorku a Londýně znásobeny díky několika útočníkům, kteří spáchali teroristické útoky simultánně. Simultánní typ útoku je nástroj, který umocňuje sílu dezorganizační, desorientační a destrukční při útoku.⁵⁹

3.3 Srovnání cílů a způsobů útoku

Komparace teroristických útoků v New Yorku 2001 a Londýně 2005 naznačují, že příprava útoků z hlediska jeho způsobu a výběru cíle se v mnohém shoduje. K oběma útokům byli použiti sebevražední útočníci. Oba útoky byly provedeny simultánním způsobem a také cíle útoků jsou stejné – symbolicky důležitá místa, kde je velká koncentrace obyvatel.

---

⁵⁸ Princip této teorie spočívá v tom, že jako v divadle, tak i ve skutečnosti lidé mají určité role a pohybují se v nějakém prostoru. Existuje zde publikum/veřejnost, lidé za scénou atd.... Teroristé si jsou dle této teorie toho vědomi a zneužívají útoky k prezentaci veřejnosti, která události sleduje z povzdálí – stejně jako publikum v divadle.

⁵⁹ Army Science and Technology Master Plan: *Characteristics of Depth and Simultaneous Attack*, 1997.

Odlišnosti, které můžeme pozorovat, jsou zejména časové, jelikož příprava útoku v New Yorku byla časově náročnější oproti útokům v Londýně. Tento fakt je odvislý od způsobu útoku a od toho, že do samotného útoku v Londýně 2005 bylo zapojeno minimum lidí, kteří potřebovali pouze základní výcvik. Další odlišností je nástroj, který byl v případě New Yorku 2001 použit a to dopravní letadla, jenž znásobil dopad útoků a počet obětí.

Pokud chceme útokům předcházet, nebo se alespoň snažit je minimalizovat je nutné:

- 1) Vypracovat seznam ohrožených objektů a vyhodnotit pravděpodobnost jejich ohrožení.
- 2) Pro vybrané objekty vypracovat způsob útoku, který je pro ně nejzranitelnější a nejpravděpodobnější.
- 3) Provádět komparace a analýzy proběhnuvších útoků.

Jak je v úvodu této kapitoly zmíněno, tak univerzální model pro výběr cíle a způsobu útoku je těžko předvídatelný. Nicméně analýzou jednotlivých teroristických skupin a jejich plánování výběrů útoků a cíle na definovaném teritoriu můžeme dojít k zajímavým shodám. Tyto shody jsou patrné i v případě komparace těchto dvou útoků na euro-americkém teritoriu a mohou nám pomoci při jejich předcházení.

4 Výběr útočníků

Samotné připojení se k Al-Káidě nebylo snadné. Pokud nějaký útočník chtěl projít výcvikovými tábory v Afghánistánu, musel splnit 15 základních pravidel, která jsou vyjmenována v „Encyklopedii afghánského džihádu“⁶⁰. Jsou to:

1. Znalost Islámu.
2. Ideologická odhodlanost.

---

⁶⁰ Gunaratna, Rohan: *Inside AL Qaeda: Global Network of Terror*, New York: Columbia University Press, 2002, ISBN-10: 0231126921, p. 70 – 72.

3. Vyspělost.
4. Schopnost sebeobětování se.
5. Disciplína.
6. Schopnost práce s citlivými informacemi.
7. Dobrý zdravotní stav.
8. Trpělivost.
9. Inteligence.
10. Rozvážnost.
11. Opatrnost.
12. Pravdomluvnost.
13. Schopnost analyzovat a vyhodnocovat situace.
14. Rozhodnost.

Výcvikovými tábory prošly tisíce bojovníků, ale pouze někteří z nich byli vybráni a bylo jim nabídnuto, aby se připojili. V očích fundamentálních muslimů byla čest být členem. Celý proces výcviku útočníků byl zejména zaměřen na psychickou odolnost a rozhodnost. Teroristé, kteří uskutečnili útoky v New Yorku r. 2001 a Londýně r. 2005, trávili v Afghánistánu většinu času psychickou přípravou a méně času samotným výcvikem.

4.1 Výběr útočníků New York 11. září 2001

Klíčovou fází přípravy teroristických útoků proti Spojeným státům americkým byl výběr samotných atentátníků-pilotů. Tento výběr provedl Usáma bin Ládín sám. Zároveň se rozhodl, že klíčovou postavou v přípravě útoků bude Mohammed Atta, který měl mít na starost část útoku v New Yorku. Zároveň měl přehled o výcviku a koordinaci ostatních pilotů, kteří měli zaútočit v různých částech západního pobřeží Spojených států amerických.

Piloti, kteří útok proti Světovému obchodnímu centru provedli, pocházeli z Egypta (Mohammed Atta 33 let) a ze Spojených arabských emirátů (Marwan Shehhi 23 let).

Mohammed Atta nepocházel na rozdíl od Marwana Shehhiho ze striktně náboženské rodiny. Navzájem se poznali až v Německu, kde oba studovali na univerzitě.

Mohammed Atta je považován za klíčovou postavu sebevražedných atentátů 11. září 2001. Tento Egyptan se narodil do středostavovské rodiny a na Káhirské univerzitě vystudoval strojírenství, které dokončil v roce 1992. Jeho touha studovat v zahraničí je úspěšná i díky německým kontaktům, jež mu pomohou k přijetí na univerzitu v Hamburku.

Atta se během pobytu v Německu začíná čím dál více zajímat o politiku a v roce 1995 zakládá Asociaci muslimských studentů v Hamburku, která je založena pod patronací hamburské mešity - Quds. Deklarovaným účelem této organizace je pomoc s překlenutím názorových rozdílů mezi křesťany a muslimy. Hlavním tématem začíná být politika a role Židů a Ameriky ve světě. Je zde vedena anti-semitská a anti-americká propaganda. Základní ideou, která je v této organizaci propagována je, že Židé ovlivňují z New Yorku světová media proti arabským státům. Tato propaganda je přiživována pokračujícím izraelsko-palestinským konfliktem a i mírová jednání jsou vnímána jako neospravedlnitelné ústupky Izraeli ze strany arabských států. Atta ospravedlňuje násilnou formu džihádu. Po dokončení studii v Hamburku se vrací do Egypta a pokračuje v radikalizaci.

Druhý pilot Marwan Shehhi pocházel ze striktně náboženské rodiny. Nosil západní oblečení a nebyl středem pozornosti. Vstoupil do armády Spojených arabských emirátů a po absolvování základního výcviku požádal o stipendium a možnost studovat v Německu. Byl přijat na univerzitu do Bonnu. Začal navštěvovat stejnou skupinu jako Mohammed Atta a požádal o přeložení a pokračování studia v Hamburku. Nebyl příliš úspěšným studentem a pokračování na univerzitě v Hamburku mu nebylo umožněno. V roce 1997 se Shehhi do Hamburku přesto stěhuje a bydlí ve stejném bytě jako Mohammed Atta a další z útočníků pilotů. Tím byl Ziad Jarrah.

Začátek přípravy útočníků je datován na konec roku 1999, kdy do výcvikového tábora v Afghánistánu přijíždí Atta i Shehhi, kde se mimo jiné učí ovládání sebeobrany, lehkých zbraní, způsobu výroby výbušnin a též padělání pasu. Je zajímavé, že Atta a

Shehhi požádali o vydání nového pasu, jako důvod uvedli jeho ztrátu. Tímto se zbavily starých dokladů, kde měly pákistánská vstupní víza. Po potvrzení výběru Atty a Shehhiho, jakožto pilotů, kteří mají zaútočit na Světové obchodní centrum v New Yorku kontaktuje Mohammed Atta 31 leteckých škol ve Spojených státech amerických s dotazem na výcvik skupiny arabských pilotů. Chtějí získat leteckou licenci k obsluhování dopravních letadel ve Spojených státech amerických. V létě roku 2000 Shehhi a Atta vstupují do Spojených států amerických. Oba letí odlišnými spoji. Po krátkém pobytu v New Yorku začíná Atta studovat na Floridě a Shehhi ve státu Oklahoma. Na konci roku 2000 získávají základní pilotní licenci a společně pokračují na Floridě ve výcviku v ovládání velkého dopravního letadla (Boingu 727). Usáma bin Ládín od počátku druhé intifády⁶¹ tlačí na Attu, aby provedl útok. Usáma bin Ládín požadoval po Attovi, aby začal akci ve stejný den, kdy izraelský premiér Ariel Šaron bude na první návštěvě ve Washingtonu na jaře roku 2001, ale z důvodu nepřipravenosti akce toto datum Atta odmítl.

Společným rysem, který oba atentátníci mají, byla postupná radikalizace a navštěvování stejného náboženského semináře, kde vystupovali pod krycími jmény. Prošli výcvikovým táborem v Afghánistánu a byli potvrzení ideovými vůdci Al-Káidy. Atta byl vybrán jako kontaktní osoba pro sebevražedné atentátníky, kteří měli pomáhat na palubě letadla v době únosu. Také pro ně bylo typické časté cestování z Německa do zahraničí – zejména do Francie, Nizozemska a postupná radikalizace názorů. Využívání zdánlivě neutrálních organizací, usnadňovalo přípravu teroristických útoků a znesnadňovalo státní kontrolu těchto institucí a jejich pravého účelu.

Během únosu letadel Attovi a Shehimmu pomáhalo již zmíněných 8 dalších teroristů, 4 v každém letadle. Jejich úkolem bylo postarat se o cestující. Většinou pocházeli ze Saudské Arábie a studovali na univerzitách, případně docházeli na semináře do mešit, které byly vedeny radikálními duchovními. Al-Káida k zrekrutování těchto útočníků použila duchovní, kteří přednášeli na těchto seminářích a v několika případech dostali doporučení na vhodné kandidáty od členů rodin útočníků. Část z nich se také stala

---

⁶¹ Za intifádu je označováno povstání palestinských Arabů proti Izraeli.

mudžahedíny⁶² již před delší dobou a byli připravováni na vyslání do Čečenska, kde měli bojovat proti Rusům v džihádu⁶³. V roce 1999 se do Čečenska vydali, nicméně na Turecko-Gruzínské hranici byli zastaveni. Těmto bojovníkům, kteří byli ochotni bojovat ve svaté válce bylo nabídnuto odcestovat do výcvikového tábora do Afghánistánu s vidinou toho, že až se uzavřená cesta do Čečenska otevře, půjdou bojovat a tentokrát s novým výcvikem. Mnoho z těchto útočníků v Afghánistánu naslouchalo projevům Usáma bin Ládina a rozhodli se zúčastnit jako sebevražední útočníci útoku na Spojené státy americké. Pro výběr útočníků bylo podle Chálida Šajcha Muhammada nejdůležitější odhodlání stát se mučedníkem. Po jejich výběru a výcviku v táborech v Afghánistánu v roce 1999 a 2000 u nich došlo k očividné změně chování. Začaly se zhoršovat vztahy s rodinou. Často nebyli doma dlouhou dobu bez jakéhokoliv vysvětlení, což do té doby nebylo obvyklé. Absolvovali ještě několik dalších speciálních výcviků a to 1,5 roku před 11. září 2001. Útočníci se učili jak provést samotný útok, odzbrojit policistu v letadle, připravit výbušniny a základní fráze v angličtině.

4.2 Výběr útočníků Londýn 7. července 2005

Kdy došlo k rozhodnutí a naplánování útoků na veřejné dopravní prostředky v Londýně 2005 není jasné. Na začátku roku 2000 odcestoval Mohammed Sddique Khan, který byl hlavním organizátorem útoků do Pákistánu, ze kterého přešel do Afghánistánu a prošel výcvikovým táborem Al-Káidy. Odhalit potencionální útočníky bylo velice obtížné, jelikož ani jeden se nevyznačoval zvláštním chováním, a ani neměli záznam v trestním rejstříku. Útočníky byli Mohammad Sidique Khan, Shehzad Tanweer, Germaine Lindsay a Hasib Hussain.

Minulost čtyř útočníků není ničím zajímavá. Krom Lindsaye pocházeli všichni teroristé ze stejné generace a sociálního zázemí. Všichni se narodili ve Velké Británii a žili

---

⁶² Bojovník za víru ve svaté válce

⁶³ Džihád je termín označující náboženskou povinnost muslimů usilovat o obranu a rozšiřování islámu ve vlastním srdci i ve světě.

ve stejné oblasti, krom Lindsaye, který se narodil na Jamajce.⁶⁴ Khan byl ze skupiny nejstarší. Narodil se v roce 1974 v Leedsu a v době útoku mu bylo 30 let. On byl vůdcem skupiny. Tanweerovi bylo 22, Lindseovi 20 a Hussainovi 19. Všichni útočníci měli plnoprávné britské občanství a bydleli ve stejné lokalitě.⁶⁵

Mohammed Siddique KHAN

Hlavním organizátorem útoků byl Mohammed Siddique Khan, který se narodil v Leedsu, ale vyrůstal v Dewsbury. Jeho otec a matka se narodili v Pákistánu. Vystudoval střední školu a ve studiu pokračoval na Metropolitní Univerzitě v Leedsu. Khan byl ženatý. Pracoval jako sociální pracovník, který pomáhal integrujícím se rodinám přistěhovalců, které přijely do Velké Británie. Svoje náboženské názory nedával veřejně najevo a na veřejnosti nepůsobil nijak výjimečně.⁶⁶ V roce 1999 začal navštěvovat přednášky radikálního duchovního el-Abdullah Faisala⁶⁷. Khan začal cestovat pravidelně do Pákistánu a Afghánistánu, kde se zúčastnil teroristického výcviku.⁶⁸ I přes mnoho nepřímých důkazů o zapojení Khana do přípravy teroristických útoků na Bali a v Izraeli nebyl nikdy pod neustálým dohledem.⁶⁹

Shehzad Tanweer

Dalším ze sebevražedných útočníků byl Shehzad Tanweer. Shehzad se narodil v Bradfordu rodičům, kteří pocházeli z Pákistánu. V sedmi letech se přestěhoval s rodinou do Leedsu. Vystudoval střední školu a jako výborný sportovec byl přijat na Metropolitní Univerzitu v Leedsu, kde studoval sportovní vědy. Nevystupoval nijak nábožensky

⁶⁴ Ibid. *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005*, p. 13.

⁶⁵ Ibid. *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005*, p. 14.

⁶⁶ McGrory, Daniel, Hussain, Zahid. *Cousin listened to boasts about suicide mission* London: noviny The Times, 2005. p. 1. Dostupné z www: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article546817.ece>, staženo 20. 4. 2010, citováno dne 20. 4. 2010.

⁶⁷ Hamm, Mark: *Terrorism as crime: from Oklahoma City to Al-Qaeda and beyond*, New York, 2007, ISBN 0814736963.

⁶⁸ Laville, Sandra, Gillan, Andrey, Aslam, Dilpazier. *Father figure' inspired young bombers* London: noviny The Guardian. 2005. p. 1. Dostupné z www: <http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/15/july7.uksecurity6>, staženo dne 22. 4. 2010, citováno dne 22. 4. 2010.

⁶⁹ Ibid.

radikálně. Navštěvoval několik mešit, mezi nimiž byla i mešita v Beestonu, kterou navštěvovali další dva teroristé – Khan a Hasib Hussain.⁷⁰ Tanweer několikrát cestoval do Pákistánu.

Germaine Maurice Lindsay/ Abdullah Shaheed Jamal

Abdullah se narodil na Jamajce. V pěti letech se s rodinou přestěhoval do Aylesbury. Jamal byl násilnické, rasistické povahy a před konverzí k islámu obchodoval s drogami.⁷¹ Jamal byl dvakrát ženatý a jeho druhá žena přestoupila k islámu v patnácti letech. Sám Jamal byl ve skupině považován za outsidera. Konvertoval k islámu v roce 2000 a začal být velice aktivní v muslimských organizacích, kde potkal Khana.

Hasib Mir Hussain

Hussainovi bylo 18 let a byl nejmladším z útočníků. Narodil se v Leedsu a byl nejmladším ze 4 dětí. Vystudoval střední školu a učitelé ho popisovali jako klidného a milého studenta.⁷² Hussain se začal nábožensky radikalizovat v roce 2003 po návštěvě Pákistánu. Začal nosit tradiční muslimské oblečení, nechal si narůst plnovous a absolvoval pouť do Mekky, kde se setkal s Khanem a Tanweelem. Poté společně s nimi začal navštěvovat mešitu v Beestonu.

Všichni útočníci pocházeli ze stejné oblasti a navštěvovali stejnou mešitu, kde kázal radikální duchovní.

Mohammed Siddique Khan a Shehzad Tanweer si byli z této skupiny neblíží. V červnu 2003 Mohammed Siddique Khan přijíždí do Pákistánu na školení a schází se

---

⁷⁰ McGrory, Daniel, Hussain, Zahid: *Cousin listened to boasts about suicide mission*, London: noviny The Times, 2005, Dostupné online z www: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article546817.ece>, staženo dne 20. 4. 2010, citováno dne 20. 4. 2010.

⁷¹ Bradley, Anne-Marie. *Bomber was Huddersfield drug dealer*, London: noviny Huddersfield Examiner, 2005. p. 1. Dostupné z www: http://www.examiner.co.uk/news/tm_objectid=15866918&method=full&siteid=50060-name_page.html, staženo dne 22. 4. 2010, citováno dne 22. 4. 2010.

⁷² Rozset, Ian. *Slow, gentle giant who blew up the No 30 bus and killed 13 others*, Yorkshire: Yorkshire Post, 2005. p. 1. Dostupné z www: <http://www.yorkshireeveningpost.co.uk/news/39Slow-gentle-giant39-who-blew.1089949.jp>, staženo dne 22. 4. 2010, citováno dne 22. 4. 2010.

s vůdci Al-Káidy. Koncem roku 2004 začínají úzce spolupracovat Khan a Jermaine Lindsay na sociálních projektech. V únoru r. 2005 odjíždí Khan a Tanweer do Pákistánu na školení. V březnu r. 2005, tři měsíce před útokem, nakupují útočníci materiál potřebný k výrobě výbušnin. Na konci května odjíždí Khan, Tanweer a Lindsay do Londýna na obhlídku vytipovaných cílů. V červnu odjíždí útočníci společně na sportovní výlet. 7. července 2005 dochází k sebevražedným útokům.⁷³

4.3 Srovnání výběru útočníků

Jak je patrné z předcházejících stran, tak způsob naverbování útočníků byl při těchto dvou útocích odlišný. Zajímavá na tom je změna způsobu fungování organizace Al-Káidy. Při útocích 11. září 2001 se samotní vůdci organizace přímo zapojili do výběru útočníků a i plánování jejich dalšího výcviku bylo plánováno z jednoho centra. Oproti tomu útoky r. 2005 byly vykonány teroristickou skupinou, která měla pouze vazby na Al-Káidu, která jim poskytla informace, ale samotný nábor útočníků nebyl pod jejich kontrolou.

Další zajímavou změnou je původ útočníků. V případě 11. září to byli neameričtí muslimové, kteří se tento útok rozhodli vykonat a byli naverbováni přímo přes organizaci. Oproti tomu útoky ze 7. července byly provedeny občany Velké Británie, kteří se až na jednoho útočníka narodily ve VB a pocházeli z druhé generace Pákistánců žijících v Británii.

Další odlišností jsou přístupy k náboženství. V případě 11. září byli vybráni útočníci se silnými kořeny k islámu, naproti tomu 7. července to byli teroristé, kteří nebyli vychováni ve striktně náboženském prostředí a k islámu přišli sami. Jeden z útočníků dokonce byl islámským konvertitou.

Společným rysem při verbování a formování útočníků bylo navštěvování mešit, kde kázali radikální duchovní. V obou případech se útočníci scházeli ve volno časových

---

⁷³ Ibid. Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005, p. 36.

centrech, které měly deklarovaný cíl multikulturního dialogu – případně integrace přistěhovalců.

Závěr

Při plánování opatření proti teroristickým útokům bychom neměli spoléhat pouze na model již provedených útoků a brát ho jakožto jasný scénář pro budoucnost a v tomto smyslu nastavit všechna bezpečnostní opatření. Jedním z nejdůležitějších aspektů je vyhodnocování jednotlivých skupin, protože mají odlišné cíle a k tomu používají jiné prostředky. Proto je důležité sledování trendů útoků. Současně bychom se měli soustředit na možné další scénáře útoků a jejich formy, které ještě nebyly provedeny, protože i teroristé hledají neustále slabá místa, na která by mohla zaútočit, a inovují provádění útoků. K tomuto předcházení by měly být použity všechny dostupné nástroje a zejména pak nové technologie, které umožňují simulaci scénářů a jejich vyhodnocování. Nicméně stále důležitou roli hraje lidský faktor, jelikož „porozumět myšlení útočníka“ je stále klíčovým bodem pro úspěch v tomto boji. I přes veškerou snahu zlepšit zabezpečení objektů a vypracování krizových scénářů je hlavním nástrojem jak účinně předcházet teroristickým útokům spolupráce jednotlivých státních a nestátních složek. Sdílení a vyhodnocování informací a následná adaptace nástrojů z nich vyplývajících. Při těchto analýzách bychom se měli zaměřit na přípravné fáze teroristického útoku, jelikož jsou jednou z mála možností, jak těmto útokům předcházet. Když je útok připraven a je již v procesu vykonání, tak mu můžeme jen těžko zabránit.

V této práci jsem srovnával přípravné fáze útoků, které byly připraveny Al-Káidou. Tyto teroristické útoky se udály na podobném teritoriu a časově od sebe nebyly příliš vzdáleny. Útoky 11. září 2001 v New Yorku a 7. července 2005 v Londýně nicméně změnilы chápání a přístup společnosti ve válce proti terorismu na euro-americkém teritoriu.

Body, kterými jsem se v práci zabýval a srovnával, vycházely ze základní hypotézy – zdali jsou útoky Al-Káidy připravovány centrálně. Při tomto srovnávání jsem použil příklad třech parametrů, které jsem si vydefinoval v úvodu práce:

1. Podle čeho se organizace rozhoduje mezi množstvím vyhovujících cílů.
2. Které informace jsou pro organizaci k tomuto výběru důležité.
3. Co hraje nejdůležitější roli v přípravě útoku a ve které fázi jsou tyto přípravy nejsnáze odhalitelné .

Na tyto body jsem se soustředil při srovnání.

- i. Finanční přípravy útoku.
- ii. Výběru cíle/ způsobu útoku.
- iii. Výběru útočníků.

Při analýze těchto dimenzí jsem došel k závěru:

Finanční pokrytí v případě útoku na New York r. 2001 bylo centrálně připravováno a z nutnosti velkého množství financí byly využívány i metody, které dříve sloužily pouze pro získávání zdrojů nutných k fungování organizace a ne k financování útoků. V Londýně r. 2005 byla většina peněz dodána samotnými útočníky, kteří tak znesnadnili možné odhalení přípravy celé akce.

Výběr útočníků při útocích v New Yorku nebyl zaměřen na ty, kteří by měli občanství USA, ale na teroristy ze zahraničí, kteří byli vybráni vůdci Al-Káidy. Naopak v Londýně útoky provedli občané Velké Británie, kteří byli vybráni hlavním organizátorem akce, který nepatřil mezi čelní představitele Al-Káidy.

Způsob a cíl útoku se nezměnil. Zaměření se na symbolická místa s velkou koncentrací lidí a útoky provedené stejným způsobem ukazují, že i když se způsob přípravy útoky změnil, v případě samotného výběru, tomu tak touto organizací není a tato část je pro organizaci samotnou jednou z nejdůležitějších.

Hypotéza centralizování přípravy útoků ze strany Al-Káidy se potvrdila v případě 11. září 2001 v New Yorku, ale ne v případě 7. července 2005 proti veřejným dopravním prostředkům v Londýně. Tento rozdíl je dán důvody, které se udály v roce 2001 a to

útokem na Afghánistán a narušení nejvyšších struktur Al-Káidy. Do útoku na Afghánistán v roce 2001 můžeme hovořit o mnoha útocích, které byly připraveny centrálně (torpédoborec USS Cole, útoky na velvyslanectví USA v Tanzánii a Keni aj.), ale po oslabení organizace a nutnosti skrývání se byly posíleny složky buněk, které jsou nositelem hlavní myšlenky útoků Al-Káidy, ale nejsou připravovány nejvyššími vůdci této organizace. V případě zmiňovaných dvou útoků je tento posun evidentní.

Z této komparace vyplývá, že teroristické útoky v Londýně 7. července 2005 nebyl na rozdíl od těch 11. září 2001 New Yorku připravovány centrálně, ale samostatnou buňkou, s využitím vědomostí operativců Al-Káidy. Toto je zásadní změna, ke které došlo. Útoky mají společného jmenovatele – způsob/ cíl útoku, ale ke změně došlo při výběru útočníků a finančního pokrytí útoků, jelikož bylo jejich centrální plánování znesnadněno.

Útoky z 11. září 2001 a 7. července 2005 byly pokračováním asymetrické války, kterou vede Al-Káida proti Spojeným státům americkým a jejich spojencům. Specializované týmy se snaží způsobit co největší psychické a fyzické škody mnohem silnějším protivníkům.⁷⁴ Otázkou je, jestli toto soupeření může být pro stát úspěšné v konotacích, které jsme byli zvyklí vnímat v minulosti. Představa, že se podaří plně potlačit organizaci jako například Al-Káida, je pravděpodobně nereálná. Nicméně pochopením základních mechanismů, kterými se tyto ozbrojené skupiny řídí, můžeme alespoň zmírnit dopady této asymetrické války.

---

⁷⁴ Sinai, Josua. *How to Forecast and Preempt al-Qaeda's Catastrophic Terrorist Warfare* 2002, ISBN 3243266760.

Summary

At the beginning of this thesis the concept of terrorism is defined, which is very important for an understanding and perception of this work. At the same time, I outlined the difficulties that arise in this definition. These different views in the nomenclature follow a historic insight to the emergence of Al-Qaeda, which is very important for a comprehensive understanding of the problem. The last chapter of the introductory part deals with the theory of a terrorist cycle.

The main body of the work is divided into three chapters which are divided into further subsections, which discuss detailed aspects of defined points in the preparation of those two terrorist attacks. Each chapter contains a general definition, a description of the terrorist attacks and their comparison.

The result of monitoring the preparatory phase of the terrorist attack in New York on 11th September 2001 and in London on 7th July 2005 is the discovery of a liaison point for both attacks. Hypothesis - whether the attacks were committed by Al-Qaeda centrally is not confirmed. However, there are common trends, in particular in the selection of targets and attack vectors. In preventing terrorist attacks, the information regarding the attack could reduce the overall impact. Additionally, knowledge more about the funding and selection of the attackers may even prevent future attack.

Seznam použité literatury a zdrojů

Prameny

- The 9/11 Commission Report. *Final Report of the National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States*. New York, 2004. 550 s.
- *Intelligence and Security Committee Report into the London Terrorist Attacks on 7 July 2005*, London, 2006. 52 s. ISBN 0101678525.
- Intelligence and Security Committee. *Could 7/7 Have Been Prevented? Review of the Intelligence on the London Terrorist Attacks on 7 July 2005* London, 2009. 108 s. ISBN 9780101761727.
- National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. *Monograph on Terrorist Financing* New York, 2004. 155 s. Dostupné z www: www.911commission.gov/staff_statements/911_TerrFin_Monograph.pdf, staženo 10. 4. 2009.
- *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005* London, 2006. 42 s. Dostupné z www: <http://www.official-documents.gov.uk/document/hc0506/hc10/1087/1087.pdf>, staženo 5. 3. 2010.

Literatura

- Barša, Pavel. *Západ a islamismus: střet civilizací, nebo dialog kultur?*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001.
- Beckett, Ian. "Terrorism" in *Encyclopedia of Guerrilla Warfare* New York: Checkmark Books, 2001. 231 s.
- Bell, Catherine, *Ritual theory, ritual practice*. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- Beyler, Clara, *Messengers of Death – Female Suicide Bombers*. New York, 2003.

- Ehrenfeld, Rachel. *Funding Terrorism: Sources and Methods* New York, 2002, Dostupné z www:
http://www.apgml.org/frameworks/docs/7/Financing%20of%20Terrorism_Sources,%20Methods%20and%20Channels.pdf, staženo 10. 4. 1020.
- Ganor, Boaz. *Post Modern Terrorism* Herzliya: Interdisciplinary Center, 2005. 176 s. (Transaction Publishers, 2006), ISBN 9657257069.
- Ganor, Boaz. *The Counter-Terrorism Puzzle: A Guide for Decision Makers* New Jersey: New Transaction Publishers, 2005. 450 s.
- Gunaratna, Rohan. *Inside AL Qaeda: Global Network of Terror*. New York: Columbia University Press. 2002. 362 s. ISBN-10: 0231126921.
- Hamm, Mark. *Terrorism as crime: from Oklahoma City to AlQaeda and betone* New York, 2007. 346 s. ISBN 0814736963.
- Hoffman, Bruce. *The radicalization of diasporas and terrorism* Zurich: ETH Center. 2007. 41 s. ISBN 0-8330-4047-2.
- Hoffman, Bruce. *Inside terrorism* New York: Columbia University Press, 2006. 432 s. ISBN 0-231-51046-2.
- Scott, Atran. *Genesis of Suicide Terrorism, Science*. London, 2003. 110 s.
- Scheuer, Michael, Hoffman, Bruce. *Through Our Enemies' Eyes: Osama bin Laden, Radical Islam, and the Future of America* New York: Publisher: Potomac Books Inc., 2007. 472 s. ISBN-10: 1597971626.
- Schweitzer, Yoram, Shay, Shaul, Dagan, Meir. *The Globalization of Terror: The Challenge of Al-Qaida and the Response of the International Community* New York, 2008. 242 s. ISBN-10: 1412807700.
- Schweitzer, Yoram. *The Globalization of Terror: The Challenge of AlQaida and the Response of the International Community* New York, 1980. ASIN: B000MU9G9Y.

Články a eseje

- Alexander, Bruce. *Amateurish Surveillance Foils Terrorist Plot. How Location, Correlation and Mistakes Identify Surveillance* 2007, Dostupné z www: <http://protectivesecurity.wordpress.com/2007/09/05/amateurish-surveillance-foils-terrorist-plot-how-location-correlation-and-mistakes-identify-surveillance-2/>, staženo dne 11.10.2009.
- Army Science and Technology Master Plan. *Characteristics of Depth and Simultaneous Attack* 1997, Dostupné z www. <http://www.fas.org/man/dod101/army/docs/astmp/aC/CF1.htm>, staženo dne 15. 4. 2010.
- Bradley, Anne-Marie. *Bomber was Huddersfield drug dealer* London: noviny Huddersfield Examiner, 2005. Dostupné z www: http://www.examiner.co.uk/news/tm_objectid=15866918&method=full&siteid=50060-name_page.html, staženo dne 22. 4. 2010.
- Brisard, Jean-Charles. *TERRORISM FINANCING Roots and trends of Saudi terrorism financing, New York, 2002. 34. s.*
- Burton, Fred, Stewart, Scott. *Anniversary Raises Fear of Hezbollah Terror Attack* 2009, Dostupné z www: <http://chinaconfidential.blogspot.com/2009/02/anniversary-raises-fear-of-hezbollah.html>, staženo dne 11. 10. 2009.
- Cohen-Almagor, Raphael. *The Boundaries of Liberty and Tolerance*. Gainesville: The University Press of Florida, 2004. ISBN 6585345676
- Cronin, Audrey Kurth. *Terrorists and Suicide Attacks*, Congressional Research Service Reports, Washington, 2003. Dostupné z www: <http://www.fas.org/irp/crs/RL32058.pdf>, staženo dne 8. 4. 2010
- Dilloway, Simon. *The Current State of Affairs , 7/7 Attack– London Bombings* Bensheim. 4 s. Dostupné z www: <http://www.lophamconsultancy.co.uk/London%20Bombings.pdf>, staženo dne 3. 3. 2010.

- Dr. Habash, Georgie: *Terrorist Planning Cycle*, 2007, 6 s. Dostupné z www: http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/army/guidterr/app_a.pdf, staženo dne 11. 4. 2010
- Ganor, Boaz, *Defining Terrorism – Is one Man’s Terrorist Another Man’s Freedom Fighter?*. New York, 2001, New, 8 s. <http://www.fas.org/irp/crs/RL32058.pdf>, staženo dne 8. 4. 2010.
- Janků, Martin. *Problematika a principy uplatnění „Targeted Assassinations“ v boji proti terorismu*. Brno: University of Defence, 2009. 38s.
- Laville, Sandra, Gillan, Andrey, Aslam, Dilpazier. *Father figure' inspired young bombers*. London: noviny The Guardian. 2005. Dostupné z www: <http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/15/july7.uksecurity6>, staženo dne 22. 4. 2010.
- Lihou, N T. *Wheelchair Killer Reveals Terrorist Attack Cycle and Our Security Vulnerabilities* 2008, Dostupné z www: <http://thinkingpoints.thengia.org/2008/02/26/wheelchair-killer-reveals-terrorist-attack-cycle-and-our-vulnerabilities.aspx>, staženo dne 11. 10. 2009.
- McGrory, Daniel, Evans, Michael, Kennedy, Dominic. *Killer in the classroom* London: noviny The Times 2005. Dostupné z www: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article543801.ece>, staženo dne 15. 4. 2010.
- McGrory, Daniel, Hussain, Zahid . *Cousin listened to boasts about suicide mission*, London: noviny The Times, 2005. Dostupné z www: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article546817.ece>, staženo 20. 4. 2010.
- Rozset, Ian. *Slow, gentle giant who blew up the No 30 bus and killed 13 others* Yorkshire: Yorkshire Post, 2005. Dostupné z www: <http://www.yorkshireeveningpost.co.uk/news/39Slow-gentle-giant39-who-blew.1089949.jp>, staženo dne 22. 4. 2010.
- Sinai, Josua. *How to Forecast and Preempt al-Qaeda’s Catastrophic Terrorist Warfare*, 2002, ISBN 3243266760

- Stratfor. *Selecting target*, 2005. Dostupné z www: http://www.cpt-mi.org/html/stratf_the_terrorist_attack_cycle2.html, staženo dne 5. 10. 2009.
- Stratfor. *The Terrorist Attack Cycle: Deployment and Attack* 2005. Dostupné z www: http://www.cpt-mi.org/html/stratf_the_terrorist_attack_cycle4.html, staženo dne 5.10. 2009.
- Stratfor. *The Terrorist Attack Cycle: Escape*, 2005, Dostupné z www: http://www.cpt-mi.org/html/stratf_the_terrorist_attack_cycle6.html, staženo dne 5.10.2009.
- Stratfor. *The Terrorist Attack Cycle: Operational Planning* 2005. Dostupné z www: http://www.cpt-mi.org/html/stratf_the_terrorist_attack_cycle3.html, staženo dne 5.10.2009.
- Stratfor. *Vulnerabilities in the Terrorist Attack Cycle* 2005, Dostupné z www: http://www.cpt-mi.org/html/stratf_vulnerabilities_in_terrorist.html, staženo dne 5.10.2009.

Sledované internetové zdroje:

Carnegie Endowment for International Peace,

www.CarnegieEndowment.org

Council on Foreign Relations,

www.foreignaffairs.com

CSIS | Center for Strategic & International Studies,

www.csis.org

George C. Marshall European Center for Security Studies,

www.marshallcenter.org

ICT: International Institute for Counter-Terrorism,

www.ict.org.il

Institute for National Security and Counterterrorism,

www.insct.syr.edu

RAND Corporation,

www.rand.org

RUSI - Royal United Services Institute for Defence and Security Studies,

www.rusi.org